užitkováním mechanické, obzvláště pak elektrické síly, jsou tak velké, že nelze koňským drahám věštiti dlouhého trvání.

V Americe zdomácnilo již úplně zavedení vozby pomocí elektrické síly podle systému Thomsonova; v Evropě užívání její stále více se šíří. Vedle tohoto systému má větší vyhlídky do budoucnosti dražší system Siemensův a Halskeův (s podzemním vedením), poněvadž více oku se zamlouvá. Ideal dopravy pomocí elektrických akkumulátorů však naproti tomu přes mnohé a mnohé pokusy dosud nedosáhl kýženého cíle dokonalosti. Dalekosáhlá přeměna sféry kompetenční ohledně udělování koncesí, jakož i provádění dozoru vozby, nastoupila zákonem ze dne 19. ledna 1896 ř. z. č. 16, dle kterého přešla příslušnost ta, dříve ministerstvu obchodu náležející, na ministerstvo železniční.

Trasant, trasát viz Směnka.

Trestanci.

O zacházení s osobami odsouzenými k trestu na svobodě obsahuje všeob. tr. z. jen několik málo povšechných předpisů, kdežto speciální ustanovení jsou upravena nařízeními a instrukcemi; o nich jedná obšírně Kaserer (Handbuch der österr. Justizverwaltung III. sv.). a Leitmaier (Oesterr. Gefängnisskunde 1890). Co se týče stihání činů trestních, jichž se dopustili trestanci po dobu trestu, podléhají přečiny a přestupky, jež spáchali trestníci v samostatných trestnicích chovaní výhradně disciplinární trestní moci správy věznice. Nařízení toto nevztahuje se však na trestníky chované ve věznicích soudních. Přečiny a přestupky těmito spáchané stihá soud trestní podobně jako zločiny, jichž se dopustili trestanci všech kategorií (nař. min. vn. ze dne 4. července 1860 č. 173 ř. z., výn. m. s. ze dne 13. ledna 1882 č. 264 a § 90 inst.). Viz čl. Samovazba, Vězení, Věznictví, Žalář). Patrné zlořády, jež spojeny jsou s dopravou cestujících v témže voze s trestanci a hnanci, jak se zřetelem na veřejnou bezpečnost tak i vzhledem k obtěžování cestujících z toho vznikajícímu, posléz i v humanitním směru vedly k tomu, že se zavázaly správy železniční na konferenci dne 31. ledna 1873 u generální inspekce rak. státních dráh odbývané, že budou dopravovati dle možnosti trestance a hnance ve zvláštním voze a že vyhradí vůz III. třídy bez nároku na vyšší odměnu, pokud s příslušným úřadem stane se dohodnutí v určitých dnech neb vlacích pro tyto dopravy. Ministerstvo obchodu schválilo výn. ze dne 15. února 1873 č. 4479 toto dohodnutí. Jest to provedení ustanovení § 10 žel. ř. dopr. ze dne 16. listopadu 1851 č. 1 ř. z., jenž nařizuje, že se modality, za kterých trestanci neb osoby zatčené neb zadržené nebo pod policejní dohled postavené musí býti i s dozorčím personálem jej provázejícím po drahách dopravovány, upraví zvláštními zákonnými předpisy. Hnanci a jich průvodčí dopravují se po rakouských dráhách dle sazby platné pro dopravu vojska.

Trest smrti.

I. V trestním právu středověku byl trest smrti pravidelným trestem v hrdelních případech; od 2. pol. předešlého století byla však oprávněnosť a účelnosť tohoto trestu vážně brána v odpor (Beccaria, Sonnenfels), a vyvinul se v tomto směru živý boj na poli vědeckém, jehož výsledkem jest přesvědčení, že právo státu vysloviti a vykonati tento trest nepopíratelně přísluší, poněvadž není vůbec práva, kteréž by před státem existovalo a jej zavazovalo a poněvadž naopak veškeré právo teprve ve společnosti, především ve státě vzniká a právo státní má svoji mez toliko ideální v účelu